

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 "
 Pe 1 lună 2 "
 Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.
 —
INSERTIUNILE se primesc la administrație.
 Manuscripte nu se înapoiază.
 —
 Telefon pentru oraș și comitat 502

Prelații noștri.

(*) Privirea noastră a tuturor este îndreptată spre episcopatul român. Incepând cu deputații români din parlament și terminând cu umilul locuitor al colibeii dărăpănate, fiecare român se întreabă cu sfială și îngrijorare: *Oare ce vor face vlădicii noștri?* Că nu-i azi român, care să nu știe de sutele de *adunări*, precum știe-se pretutindeni și de *Sinoade*, cari întocmite din flamura neamului, hotărât-au la fel cu mulțimea poporului: *Vlădicii să bată la ușa împăratului!* Să-i spună, că nici ei, nici sfetnicii lor, nici mai ales poporul de jos, nu se învoiesc, ci se ridică până la unul împotriva votului dietei care a tras clopotul de înmormântare a *școalei române*, pentru susținerea căreia am dat cel din urmă ban, precum gând rău și-a pus ministrul Apponyi — și față de *învățătorul român*...

Îngrijorați și dornici așteptăm, zi cu zi, ca să aflăm ceva lămurit și respicat: *Se duc ori nu se duc? Ori vor trimite M. Sale o adresă*, rugându-l să nu subscrie ceea-ce pentru români sună a osândă? *Și duce-se vor împreună cei de un sânge, dar pe cari vîregimea vremilor apuse i-a despărțit în două biserici*, — ori mitropolii vor purcede fără a se întreba unul pe altul, fără a merge pe aceeași cărare?!...

Dela 1848 și până azi n'a fost clipă în care mintea românului să fi fost mai stăruitor îndreptată asupra întrebării: *ce fac Vlădicii?*

Suferim adevărat toți de urgia aceluiași regim. Uniți și ortodocși, împreună ne-am ridicat glasul împotriva încălcării celei mai scumpe părți a moșiei noastre: a școalei, care deși în multe părți din nuele e alcătuită, vorba e însă că din semiobscurul ei au răsărit atâția țărani bravi deslușitori ai slovei, și propagatori ai însăși *vieții românești!* Am dori deci, din tot sufletul am dori, ca și păstorii noștri, prelații ambelor biserici, *împreună să meargă la tron și negreșit să meargă...* Căci lumea din jurul nostru, țări și popoare și însuși capetele încoronate, sunt atât de cuprinse cu năcazurile lor, în cât de frământările noastre numai așa doar de vor afla: văzând pe bătrânii prelați, spriginiți de toiag ce și cu blândețe și cu demnitate trebuie purtat, bătând la ușa împărătească și protestând contra celei mai revoltătoare lovituri ce i-se poate da unui popor...

Au trecut însă zile, chiar săptămâna s'a împlinit, de când două sinoade au luat hotărâre, al treilea sinod a aderat și el, dar despre cele ce ar fi să urmeze, nu ni-se spune nimic... Par'că sinoadele ar fi decis ceva, așa, ca să se scuture d'o grije, iar nu să determine un pas menit să ridice moralul poporului și curajul fără a cărui potențare, în viitor nimic bun nu ne poate surîde.

Nesiguranța asta, ca să nu-i zicem esitare întristează sufletele. Ba pe confrății noștri dela Budapesta i-a îndemnat ca în două articole, scrise cu inimă, să dea expresie

nu numai îngrijorării lor, ci și unei temeri, care în interesul cauzei mari, ar fi de dorit să nu se dovedească de întemeiate. Se formulează chiar învinuiri, cari oricât sunt îmbrăcate de bine în haina cuvintelor alese și cu artă așezate, *dacă nu vor fi desmintite de prelați prin fapte mari, prin eroice renunțări și bărbăție ca în vremuri istorice*, vor rămânea drept introducere la descrierea celui mai trist capitol al vieții noastre bisericești d'acum. S'ar dovedi anume, că prelații au fost una cu poporul numai până la un punct, la asaltul din urmă l-au părăsit, învăluindu-se într'un oportunism politic care în limba poporului nu poate avea alt înțeles decât *dezertarea din luptă!*

E mult adevăr și covârșitor sentiment în scrisesele confrăților noștri. Împărtășim, d'opotrivă cu ei, toate grijile. Noi însă par'că mai avem nădejde și nu ne vine încă să ne îndoim... Cum adică? Prelații, cari atât de frumos au purtat *pân'cum* lupta, să se desmintă la urmă, când ar fi să *încoroneze* lupta? Doar signalul luptei celei mai bărbătești a fost dat la Blaj și mitropolitul dela Sibiiu, a fost cel sub prezidenția căruia sinodul arhidiecezan a decis unanim *să se facă apel la Tron!*

Să nu-și deie oare prelații români seama de însemnătatea momentului? Să nu fi înțeles sbuciumul credincioșilor atât de mândru exprimat în mărețele adunări populare și în sinul corporațiilor bisericești? Să nu aibă ei ambiția de a duce și sfârși vieța pământească fără a da prilej și motiv cronicarului să nege un singur gest de demnitate în cursul activității lor politice...

E de neadmis...

De aceea noi ne și impunem răbdare.

Mai ales, că la urma urmelor, în jurul prelaților sunt sfetnici, cari au și trebuie să aibă înrăurire asupra pornirilor mai marelui păstor, și prin urmare, au parte și din răspunderea situației ce se crează.

Tăria noastră doar asta este: solidaritatea și încrederea dintre factori chemați a purta lupta... Prelații, fii ieșiți din popor, crescuți în durerile și bucuriile neamului întreg, să fi slăbit ei atât de mult în sentimentul lor și purtarea de grijă pentru turma cuvântătoare în cât să ia acesteia ce are mai scump: *încrederea?* Să nu se fi deșteptat oare toți la credința, că interesele unui popor nu se pot apăra cu subterfugii și ascuns după degete, nici cu tăceri ce dau de bănuț, ci *cu vizirul deschis* și cu întreaga însuflețire ce o pot împrumuta din belșugul dragostei hărăzită lor de popor!

Ne lovește rău guvernul. Fatal ar fi însă numai când din neînțelese motive, prelații ne-ar lua credința.

Presa română întreagă n'ar întârzia atunci să-și exprime regretul și din pantheonul sufletelor românești să scoată pe cei ce nevrednici s'ar arăta de cinstea cărjei.

Aehrenthal în Italia. Se dă ca sigură informația, că ministrul nostru de externe, baronul Aehrenthal, va vizita pe Tittoni,

ministrul externelor italiene, la Roma. Din partea regelui va fi primit în audiență la Raconigi. Aehrenthal se va prezenta în audiență și la papa.

Salariile lucrătorilor din fabricile de fier ale statului nu erau până acum sistemizate. Se afirmă, că se vor sistemiza și ele ca ale împiegaților de tren, așa că se vor urca la an peste tot cu 260 mii cor. Bani de cvartir se vor da conform unei împărțeli în 5 clase. La cl. I. aparține Budapesta, la a II. Diosgyőr, la a III. Hunedoara, iar celelalte fabrici aparțin clasei a V-a.

Criza croată. La declarațiunea, publicată în ziarul »Narodne Novine«, despre care am luat notă la timpul său, ministrul croat Iosipovici a declarat următoarele unui ziarist:

— La cele publicate de »N. N.« guvernul maghiar n'are nimic de reflectat și nici nu va reflecta. Ce privește proiectul C. F., camera de sigur va primi modificarea făcută în comisie, că pe teritoriul Croației împiegații dela tren vor trebui să se folosească de limba croată nu numai în afară, ci și în contactul cu publicul și cu autoritățile, adevărat împiegații vor trebui să cunoască și limba croată. De altcum sperez, că în chestia aceasta se va restabili buna înțelegere cât mai repede și nu va urma nici o turburare mai pronunțată.

Oare, să fie convins ministrul Iosipovici de acest lucru!? Prea vrea să facă dumniului pe optimistul. E și mai ușor, decât să-ți depui portofoliul și decât să nu tradezi aspirațiunile și drepturile neamului tău!

Presa maghiară peste tot se năzuiește să arate, că a început deja să se calmeze conflictul maghiaro-croat.

Tisza și Hieronymi sub acuză. Comisia pentru încheierea socotelor în ședința sa de ieri a pertractat asupra sumei de 200 mii, pe care în 1904 contele Tisza, atunci ministru președinte, a ridicat-o din cassa C. F. sub titlul de retribuțiune pentru anunțuri. Suma s'a dat ca subvenție ziarelor maghiare, ca în toți anii. Comisia a decis, să ceară actele referitoare la această poziție bugetară dela ministrul-președinte și dela cel de comerț. O parte a comisiei e de părerea, ca Tisza și Hieronymi, fostul ministru de comerț, să fie puși sub acuză. Se susține chiar, că referentul Eber va și face propunerea în acest sens după sosirea actelor. Din partea guvernului a fost de față la ședință secretarul de stat dela finanțe Popovici. — Cetitorii noștri își aduc de sigur aminte, că Tisza a voit să restituie suma aceasta de 200 mii înainte de asta cu vr-o 2—3 luni.

»Presa română și limba maghiară«. Pe fostul director al școalei reale din Deva, îl cunoșteam ca om echitabil și cu vederi

drepte în chestii politice și sociale. El fusese, care ținu să arate, că revoluțiunea dela Hunedoara se iscase numai în creerii ziaristilor hiperzeleși. În urma articolului publicat în ultimul număr (123) al lui »Bud. Hiripal« trebuie se ne schimbăm părerea despre dl Tégylás Gábor. De sigur voiește, să profite de ocazie și să-și câștige merite în toiu curentului pornit împotriva sincerității lui Rombauer.

Intr'un articol mai lung, cu titlul pus în fruntea acestor șire, Tégylás, care a trăit mult timp între români, susține că »d-nii instigatorii valahi« voiesc să infiltreze cu toată puterea ura contra limbei maghiare în poporul de rând, dar numai în popor, căci ei pe de altă parte grăbesc a-și trimite copiii la școli ungurești, ca ei să beneficieze de darurile limbei și științei maghiare. În tonul acesta continuă pe vre-o trei coloane, încheiând astfel:

— ... că interesul și puterea statului maghiar nu intenționează asupra naționalităților, ci dimpotrivă promovarea morală și materială a milioanelelor poporului.

Cât e de cutezat acest neadevăr, știu deja și copiii.

Delegațiunea ungară. Camera va alege membrii pentru delegațiune deja înainte de vacanțe. Delegațiunea se va întruni numai la toamnă, probabil în Septembrie.

In jurul alegerilor din Austria.

Da, acum! (putem zice mai cu drept cuvânt: Austria a ales! Acolo concepția poporului se identifică tot mai mult cu a statului.

Și iată, acum când în adevăr poporul și-a spus voința cum s'a schimbat dintr'odată, radical, toată fața parlamentului a reprezentanței naționale. Este aproape stranie impresia ce-ți lasă puțină meditare asupra acestei schimbări.

Ce drept de existență au avut parlamentele de până acum? se poate întreba cu drept cuvânt ori și cine. Ce drept au avut să hotărască asupra sorții întregii țări? Și, mai cu seamă cine le va cere răspundere pentru abuzul ce au făcut ele

cu »numele poporului«, — o vorbă cu care își îndreptăteau toate faptele.

Fără de voie te întrebi: oare s'a putut vorbi de constituționalism, până acum? Oare legalitatea dispozițiilor ce a luat parlamentul nu este o minciună, sau și mai mult, un »păcat politic« — cum ar zice Montesquieu?

După strălucitul și zdrobitorul răspuns, ce au dat recente alegeri parlamentare, răspunsul nu poate fi decât negativ. În adevăr, numai după fenomene de felul acesta ne putem da seamă ce meschină este amăgirea și iluzia de-a crede în realizarea principiului dreptății prin forma parlamentarismului. Numai după ce vedem uriașa deosebire între noul și vechiul parlament, putem judeca limpede, ce joc mincinos a fost tot jocul regimului constituțional de până acum, ce pretindea a fi expresia voinței obștești. O clasică dovadă, cea de acum, despre felul cum pot fi înșelate și orbite popoarele, prin luarea în măsură incompletă, a anumitor forme, cari în întregime pot fi expresia adevărului. Așa a făcut Austria, și așa a făcut și țeara noastră, unde însă vechea minciună tot mai dăinuiește.

Numai după un caz ca și cel oferit de Austria, putem într'adevăr înțelege cât de urit și nedrept se poate falsifica voința poporului, vieța publică, prin restrângerea formelor constituționale. Și vechiul parlament și cel nou zice că lucrează în numele poporului. Deosebirea între programele nouălor și vechilor partide este însă considerabilă.

Se naște deci numai decât întrebarea: care este reprezentanța fidelă a țării, a voinței poporului?

Nu mai încapă îndoială: este de o mie de ori mai fidelă aceea reprezentanță asupra căreia și-a spus verdictul totalitatea cetățenilor, decât aceea, care a primit încredințare, vot, numai dela o parte a lor. (Ideală reprezentanță firește numai aceea va fi, când nu se va alege în cercuri, ci după suma voturilor din toată țeara, și când vor avea vot, proporționat, și femeile.) Dar atunci se naște altă întrebare: oare diregerea țării prin vechiul parlament nu a fost un abuz, o nedreptate, o exploatare, o subjugare?

Privită problema din punctul de vedere ideal al dreptății, răspunsul este crud, este afirmativ. Nedreptatea și falsitatea vechiului constituționalism, devine mai evidentă tocmai prin uriașa deosebire ce a dat la iveală rezultatul unei alegeri pe baze de vot universal. Și atunci ni-se îmbie a treia întrebare: ce este de făcut pentru repararea greșelii din trecut?

Vor zice unii: noul corp legiuitor are libertatea să schimbe toate hotărârile vechiului parla-

ment. Pe cari le lasă neatînse le dă aprobarea sa, prin tăcere — și toate-s în ordine.

Ei, dar cum rămânem cu dispozițiile, cari nu se mai pot schimba? Și cum rămânem cu stricăciunile cari s'au făcut până acum pe urmă oricărei dispoziții?

Mai complicată este chestia pentru Coroană. Ea a sancționat hotărârile vechiului parlament, ea le va sancționa și pe cele ce va aduce noul parlament, ori cât s'ar contrazice ele. Acuma, Coroana nu a dispărut deodată cu parlamentul vechiu, prin urmare ea ar putea fi luată la răspundere pentru abuzuri — dacă e privită ca un factor constituțional egal. Ori o privim ca pe o putere superioară, independentă, și atunci și în realitate, nu se poate vorbi de constituționalism. Cugetătorul juridic își poate bate capul mult asupra acestei probleme!

O singură observație s'ar putea face cu privire la cele spuse mai sus.

Schimbarea uimitoare este numai aparentă. Mai mult numai oamenii și etichetele s'au schimbat, principiile, programele însă mai puțin. — Asta, deocamdată rămâne chestie deschisă, cunoscut fiind adevărul că alta e un partid liber, și alta e acelaș partid la putere. (>Liber« și »la putere« — puse în față!)

Dar, evenimentul din Austria ne mai oferă și alte simptome caracteristice, nu numai cel al comediei de constituționalism, în țările unde schimbarea de regim, de sistem de guvernare, nu s'a făcut prin revoluții sângeroase. Are o minunată învățătură universală omenească:

Cum un popor renunță — voiește și trebuie — la hegemonia sa, în interesul omenești, care numai ea reprezintă adevărul!

Da, asta!

Încă nu se poate ști intrucât s'a făcut schimbare în principii și programe, fapt este însă, că în proporția naționalităților schimbarea e mare. Cu toate că, relativ, blocul lor este încă mai compact, germanii au pierdut majoritatea, și cu ea hegemonia.

Ce pot fi urmăriile acestui fapt, nu se poate prevedea. Vor lua de acum slavii poziție agresivă?

Nu e verosimil, căci tocmai alegerile au dovedit, că acolo ideea națională — agresivă ori defensivă, una din două neapărat — a căzut frântă de ideea socialismului. Ideea națională, în sine, nu mai prinde. Și din asta am putea învăța foarte mult și noi.

Este însă mult mai însemnat momentul, că renunțarea la hegemonie, la stăpânire, elementul german a făcut-o de bună voie.

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

ISPITA.

De Iosif Popescu.

Repus de o cruntă boală, ocașul Barbu zace istovit pe patul de durere. Minutele îi sunt numărâte, pe când din biserică învecinată pătrund până în penitenciar, până la urechile murindului, ca o muzică în surdina, armonioasele sunete ale clopotelor invitând pe credincioși la »Inviere«.

Capul palid al lui Barbu par'că s'a încrustat de multă zăcere în perna de pânză groasă umplută cu pae și devine livid la azul acelor clopote. În pieptul lui clocotește oftica, iar membrele sale, rănite de așternutul vartos al patului de pușcărie, nu mai au puterea de a-și schimba poziția.

— Doamne! șoptește el aiurit, când Hristos învie din morți, eu păcătosul mă pregătesc să merg în iad, pentru a-mi ispăși păcatele.

O cheie se învârtește în broasca ușei și în chilie se ivește duhovnicul cu capul blând acoperit cu păr și barbă albă. Un gardan depune pe masă un felinar și iese iar, pe când preotul așază cu îngrijire pe aceeași masă sfânta cuminecătură.

În chilia infectă hainele preotului imbibate de fum de smirnă și tămâie răspândesc cu încetul un subtil parfum de biserică. Murindul absoarbe din toate puterile aceste sfinte mirodenii, care-i amintesc zilele de traiu fără prihană.

Duhovnicul se apleacă asupra murindului și-i zice cu glas dulce:

— Fiule, în clipele, când voința atotputernică a tatălui nostru ceresc te chiamă să-ți dai socoteală de ce ai făcut pe acest pământ, este bine să spui duhovnicului tot adevărul, pentruca să te pocăiești și să te faci vrednic de harul celui de sus. Până acum ai susținut sus și tare, că ești osândit pe nedrept și că alții au făcut omorul. Acum spune-mi tot.

Ocașul avu un zimbet amar.

— Văd și eu părinte, răspunse el cu voce slabă și ades întreruptă de o tusa dureroasă, că de aci înainte nu voi mai vede nici cerul albastru nici crângul verde; la ce să mai umblu cu mâța în sac? Că-mi pare rău de ce-am făcut? ei da, poate că n'ași mai face-o, când mă gândesc că m'am ales cu cinci bani pentru un suflet de om sărac. Când n'ai noroc, n'ai și pace...

— Vai, fiule, astea nu sunt vorbe de creștin, care se pocăiește, sunt curat vorbe de tâlhar.

Ocașul zise infundat.

— Ei, bravo, părinte, dar' ce sunt eu? popă ori tâlhar? Vrei să-mi pară rău, de ce am făcut? Iacă, îmi pare rău, ca să nu te supăr... Ce par'că am voit eu să ucid pe nenorocitul acela, pe care nici nu-l mai văzusem în viață. Am voit bani, am tras în cel cu sacul cu bani, dar' din grămadă am lovit pe cel sărac, ceilalți au fugit; a cui e vina?

Preotul rămase tăcut, învins de aceasta logică perversă.

Ocașul îi aruncă o căutătură sperioasă.

— Ori te-am supărat părinte? zise el cu voce mai blândă. Crezi că sunt prea păcătos, pentru ca să-mi dai bonul pentru raiu?

Dar dacă aș fi avut parale, crezi, că aș fi omorât o muscă? Ce mai lucru greu să rămăi cinstit, când burta și punga îți sunt dol-dora...

— Fiule!...

— Iar vorbesc prostii, părinte? Ei, da, sunt un stricat, mai stricat decât acum zece ani, când am intrat aci. Crezi că între tâlhari și ucigași am învățat vorbe sfinte și cuviincioase?...

— Lasă aceste vorbe fiule, și grăbește a te mărturisi, căci dreptcredincioșii mă așteaptă la biserică, se apropie miezul nopții...

— Ai mare răbdare, sfinte părinte, că-ți pierzi vremea cu un nemernic ca mine, pe când oamenii cei cinstiți sunt siliți să aștepte. Ei, părinte, eu nu mai am mult de așteptat, și înainte de a dă ortu popii, simt o ușurare să-ți înșir moși pe groși. Cunoști pe domnul Donescu din satul meu?

— Ce-are aface dl Donescu, pe care nu-l cunosc, cu faptul tău?

— Dar ce fac eu, părinte? Nu mă mărturisesc? Vezi, că dacă am făcut acel omor, e vina dlui Donescu...

— Ah! ce zici?

— Ei, bravo, acum îți place. Dacă nu-l cunoști pe dl Donescu, îți spun eu, că deși țaran, e cel mai bogat și mai vesel om din satul meu. Toată lumea țărănească, ba și boerii dela oraș îi zic dl Donescu.

— Ce are a face?

— Are a face, și iată pentruce: De când eram de un cot, eram tovarăși de joc cu Donescu. El băiat de răzeș bogat, eu copil săr-

Forța împrejurărilor se poate constata numai până la un anumit loc.

Ceeace a făcut elementul german din Austria, este un exemplu pe care a trebuit să-l dea. A trebuit să-l dea în interesul societății, care cere dreptate pentru toți, chiar și cu renunțare cu jertfă din partea celor ce abuzau de bine în situația de mai înainte!

Am zis: urmările nu sunt calculabile. Dar cert este, că pentru germani a fost o jertfire de avantagii — merit ori nemerita, nu căutăm, și foarte ușor poate fi jertfirea propriei sale existențe.

Teza este pentru noi interesantă mai cu seamă din punctul ultim de vedere.

Afirmăm cu toată siguranța: este dator să aducă această jertfă, oricare popor. Este dator să-și decreteze propria sa dispariție — ceeace nu înseamnă moarte — dacă el stă în calea altor popoare, întreprinse ca și el la fericire. Înțeleg dispariția lentă, tăcută, fără pic de siluire. Este dator s'o facă — în contra tuturor minciunilor istorice și de stat! — la porunca omeniei, care cere pentru toți dreptate, la fel.

Aceasta se poate aștepta, se poate cere, se poate pretinde, fără de a face crimă, fără teamă de a fi numai decât învinuit cu chimera trădării de patrie.

Dela noi, ca și dela maghiari.

S. C. D.

Pacea lumii.

Congresul internațional pentru desarmare se apropie. Haga se prepară să primească delegații a 46 de state din cele 5 continente și încă se discută dacă conferința aceasta e oportună sau nu, în împrejurările de față.

Intre părerile ce se emit un corespondent al unui ziar vienez a scris ia 170 de personaje literare, politice, la financiari și militari.

În răspunsurile ce le-a primit se reflectă confuzia ce domină în lume cu privire la ideea de desarmare. Unii sunt pentru, alții contra.

Întrebările puse de corespondent au fost astfel formulate.

1) Cari vă sunt argumentele politice, economice, eventual umanitare, în favoarea desarmării?

2) Credeți că e momentul potrivit acum pentru o desarmare?

3) Aveți o propunere practică de făcut pentru rezolvarea chestiunii?

Din răspunsurile date la aceste întrebări, vom înregistra numai următoarele patru:

Războiul degradează omenirea. Savantul naturalist Lord Avebury, care e cunoscut și ca financiar și șef al casei Roberts, Lubock et Co. scrie:

»Starea actuală a Europei e nu numai periculoasă dar și degradatoare. Sunt de scuzat triburile sălbatice cari își desleagă diferendele cu arme în mână; dar de loc națiunile civilizate, cari procedează la fel, fără respect de rațiune și morală.

În Europa sunt azi pe picior de războiu 4,000.000 de soldați, pentru cari se cheltuiește anual 200,000.000 de lire sterline. În timp de campanie se pot mobiliza 10,000.000 de soldați.

Acum, dacă comparăm Europa cu America din punctul de vedere militar, vom vedea că Statele-Unite n'au sub arme la armată și în marină decât 107.000 oameni, iar populațiunea ei e de 90,000.000 de locuitori. Pe când Europa cu 350,000.000 de locuitori, ce nu fac decât un număr abia de patruori mai mare decât locuitorii Americii-de-nord, întreține o armată de 40-ori mai mare.

De aci se poate vedea cât de grea va deveni concurența Europei cu America peste câțiva ani. E foarte tristă prognosa pentru Europa.

Desarmarea nu poate fi aplicabilă acum. Lordul Montagu of Beaulieu, unul dintre cei mai populari membri ai Camerei Lorzilor scrie:

»Teoria desarmării e de dorit din tot sufletul, dar ea nu e aplicabilă în timpurile noastre. În ce privește politica Angliei, sunt convins că opinia publică reclamă ca Anglia să se mențină totdeauna atât de puternică încât să poată face față deodată la flotele combinate ale celor mai puternice două state. Eu știu că flota engleză nu va ataca niciodată pe nimeni, și ar fi bine ca convingerea aceasta să intre în mintea celor interesați.

Anglia trebuie să continue cu înarmările. Alfred Austin, care e poeta laureatus al Angliei, scrie:

»E ușor de răspuns la întrebările d-voastră.

Salut ideea desarmării cu mare satisfacțiune, împreună cu mulți compatrioți de ai mei, cari știu să gândească serios.

Nu pot considera însă ca realizabil proiectul desarmării, cel puțin pentru Anglia. Patria mea nu va ataca pe nimeni și nu va provoca chițibușării diplomatice, pentru ca să împingă lucrurile la războiu. Aș dori ca și națiunile celelalte

să facă la fel. Din nenorocire cazul nu e tot astfel. Deci Anglia trebuie să continue cu înarmarea.

Tăria Angliei poate să impună pacea. Sir Thomas Lipton Baronet, care e un selfmademan, proprietarul celui mai mare magazin de consum din lumea întreagă și are cele mai întinse plantațiuni de ceaiu în Ceylon, având flote proprii pe oceane, scrie:

»Eu sunt de părere că cea mai bună politică pentru Anglia, e ca să continue cu înarmările.

Ideea mea e că flota Angliei trebuie să devie și mai formidabilă. Numai tari fiind, putem menține și impune pacea.

Așa dar, tocmai din motive politice trebuie să fim strașnic preparați; dar și din motive economice trebuie să ne înarmăm, căci cheltuiala ce o vom avea cu construirea și întreținerea unei flote, ne cruță de cheltuielile ce le-am avea cu un războiu dezastruos.

Din punct de vedere umanitar chiar, Anglia trebuie să continue cu înarmările, pentru a îndepărta de noi cât mai în colo ororile unui războiu.

Așadar, lumea modernă a venit la convingerea lumii antice: Si vis pacem, para bellum.

Viitorul monarhiei.

În revista politică engleză »Spectator« s'a publicat un articol sub titlul »Viitorul Austro-Ungariei«. Autorul acestui articol, Scotus Viator, susține, că echilibrul european are trebuință arzătoare de monarhia austro-ungară în felul ei actual de constituire. După părerea lui datorința Angliei și Franciei este să susțină cu tot prețul Austro-Ungaria ca unitate politică și economică în lumea modernă. Teza aceasta o dezvoltă bărbatul politic scoțian foarte pe larg.

»B. Hirlap« ocupându-se cu acest articol în nrul său de azi (123) dă părți însemnate din el și face următoarele concluziuni:

Fără îndoială, că Scotus Viator vede năzuințele naționale maghiare prin prismă austriacă, deși ele în ultima analiză intenționează nu separațiunea, ci deplina și libera dezvoltare a statului nostru, a ființei naționale a poporului nostru și a fericirii noastre economice. Și concluziunea lui ultimă, că piedeca principală a desarmării este Ungaria, e exagerată. Dar n'avem motiv să fim jigniți de felul, în care

man, ne jucam, ne certam, ne băteam, iarăș ne împacam.

Dupăce ne-am făcut mari, el a moștenit averea tată-său, iar eu sărăcia a lui meu. Moșteneste cine ce poate, nu ce vrea, nu-i așa părinte?

— Scurtează fiule, scurtează, uite c'ai obosit n'o să isprăvești niciodată.

— Ba da părinte n'avea grijă, continuă ocnașul zimbând cu tristețe. Vezi, că acest Donescu cu cât se îmbogățește — cu atât avea noroc voinicul — cu atât eu sărăciam, dar pentru asta nu credea că-și murdărește mâna lui strângându-o pe a mea. Eră un suflet bun.

— Și cum? acest suflet bun te-a îndemnat să făptuiești omorul?

— Ba nu, părinte, vai de mine! Stai, că-ți spun eu acum. Dimpotrivă, acest suflet bun m'a ajutat totdeauna, când sărăcia eră mai mare. De ce ieram așa sărac? Ei, doamne, dacă nu se lipește munca de mine, ce eră să fac?

Am încercat toate meseriile și pace. Se vede că nu mă trăgea inima. Dacă dam cu plasa după pește, prindeam broaște. Dacă dam cu coasa, ori o rupeam în rădăcini, ori mă cosiam la picior. Și apoi când întâlneam pe dl Donescu, îmi venia să intru în gaură de șarpe. — Ce? — mă întrebă el totdeauna, — tot sărac Barbule? Se vede, că ai făcut bășici la pălmi de nu mai pui mâna pe coasă, pe furcă ori pe lopată. — N'am noroc, domnule Donescu. — N'ai noroc, n'ai noroc, mi-se pare că iești un leneș. — Vai de mine dle Donescule.

— Da, da, ești un leneș. Cu toate astea intră coalea la mine să-ți dau ceva de-ale gurei. Uite slănină, uite brânză, ceapă, o pâine, O sticlă de vin. Preacă cu ele acasă și împarte cu nevasta și copilașii.

— Iar bațicâmpii, fiule, ce are a face acest om al lui Dumnezeu cu fapta ta cea diavolească?

— Iacă părinte, acum am să sfârșesc. Azi așa mâne așa, sărăcia nu mă mai lăsă. Afară de zilele, când bunul domn Donescu mă miluia cu câte ceva, eram gata să murim de foame și eu și cei de acasă. Într'o noapte împușcasem un iepure pe moșia boierului și încercai să-l vând pe la gospodărie. Toate, știind că vânatul este oprit, îmi dedeau niște prețuri de răs. În sfârșit luai câțiva gologani și cum umblasem toată ziua, nu mâncasem și nu băusem nimic, îmi simțiam gâtul uscat al dracului...

— Ce zici, fiule? Lasă-l pe necuratul la el acolo, și nu-mi pomeni numele în fața sfintei împărășanii.

— Acum iartă-mă, părinte, dacă e așa limba noastră țărănească. Vream să zic, că intrai în crâșmă, ca să-mi mai ud gălgejul. Când colo, pe cine văd în crâșmă?... Pe domnul Donescu, răsturnat pe scaun, răzând de-i sălta burta. — Uite, uite, cine vine, îmi strigă el de departe, e ștregarul de Barbu. Cum ai mirosit, bre, că eu plătesc astăzi? Și lovii cu palma un săculeț, care scoase un sunet de argint. Iată ce am încasat azi! Ce să-ți mai spun părinte? Ne-am îndopat cu de toate bunătățile, astfel că seara, când să plecăm, eram »turlac«...

— Dar vino odată la fapt, fiule, mai am numai un sfert de ceas, până să intru în biserică.

— Păi... sunt tocmai la fapt. Ai să vezi acu. Când să plecăm, era noapte neagră. Domnul Donescu, care umbra cu o brișculiță trasă de un cal voinic de munte, îmi trecu sacul, până să se urce în brișcă. Era greu, de abia puteam să-l ții cu amândouă mâinile, simțiam piezele de cincii lei, fișicurile de aur și chiar hârtii mototolite. — »Ei, Barbule, zise domnul Donescu dupăce se urcase acum trece-mi sacul, așa, acum urcă-te și tu, ca să mă însoțești până acasă«, și cum eu mă codeam tremurând de poftă, »ce te codești, așa, băete, aide mai iute, că nu mai are răbdare murgul«. Sării și eu lângă domnul Donescu. Murgul porni în galop, și acum începu pentru mine ispita, cea mai grea suferință ce am avut în viață. Domnul Donescu ținea sacul între picioare, și locul fiind strâmt pentru două persoane, la fiecare zdruncin al trăsurei mâna mea îl atingea fără de voie. Atunci degetele îmi ardeau par'că aș fi atins jeratic.

Deodată răsări luna și pe marginea șoselei străluciră undele Troțului, care-și rostogolia valurile, par'că ar fi fost argint topit. Capul meu infierbântat de beutură făcea socoteli nebune. Doamne! Să ai un asemenea săculeț, ce bucurie: Îți dregi coliba, mănânci la fiecare conac, până te saturi, îți saturi copiii. Doamne! doamne! și ce-ți trebuie pentru asta? Un pumn strașnic în tâmpla Domnului Donescu, o îmbrâncitură și haide pe coastă în jos până în valurile turbate, apoi pune mâna pe sac, răstoarnă brișca, dă-i murgului câteva bice, și s'a isprăvit. Eu o iau la tâlpășită cu sacul, iar a doua zi lumea va zice,

pune națiunea noastră între factorii puterii europene. N'avem nimic de excepționat în contra împrejurării, că și străinătatea se ocupă cu situația și însemnătatea internațională a Ungariei. Cu cât se ocupă lumea mai intensiv cu această chestie, cu atât mai sigur va ajunge la convingerea, că Ungaria și Austria numai atunci vor fi capabile să susțină împreună echilibrul puterii europene, dacă Ungaria va ajunge în presiunea drepturilor sale istorice și a forțelor sale naturale. O Ungarie știrbită de Austria nu se va achita cu succes de acest rol internațional, pe care i-l-au destinat popoarele din vestul Europei. Luăm asupra noastră rolul destinat nouă, dar datorită numai atunci ne-o putem îndeplini, dacă popoarele europene vor urmări și vor sprijini cu încredere și cu pătrundere năzuințele noastre naționale, cu mai multă încredere și pătrundere, decât politicul scoțian.

Prea se încred prietenii noștri și își uită, că nu e vorba nici de Ungaria, nici de Ungaro-Austria, ci cu totul de altceva, care se numește *monarhia austro-ungară*. Invecitivele ridicate de »B. H.« împotriva Austriei, le putem cu același drept ridica și noi, naționalitățile, împotriva Ungariei. Dar nu despre aceasta e vorba, ci despre complexul austro-ungar. Inzadar se cearcă a i-se da Ungariei importanță internațională. Va fi și acesta un mijloc de-a alimenta șovinismul nesățios?

Ministrul Costinescu despre chestia țărănească.

Se știe că pentru ziua de 7 Iunie noul parlament al României este convocat.

Atât dl Costinescu, cât și dl Ionel Brătianu, au ținut să accentueze, prin discursurile rostite, că unica preocupare a guvernului va fi de acum rezolvirea chestiunii țărănești, care reclamă un complex de mari reforme economice și culturale.

Iată ce a declarat, în întrunirea dela P. Neamț, dl Costinescu:

»Răscoalele au fost potolite, dar câtă vreme cauza lor nu e suprimată, primejdia nu e înlăturată.

că domnul Donescu, cam chefuit s'a răsturnat în Troțuș și lovindu-se cu tâmpla de o stâncă a rămas mort pe loc.

În vinele mele par'că clocotia argint și aur, simțiam niște junghiuri de foc prin tot trupul, o mână se întindea spre sac, iar cealaltă se încheștase ca o ghiulea de fier și se ridica gata să dea lovitură fatală. Atunci auzii, ca prin vis glasul lui Donescu.

— Dar ce-i cu tine, Barbule, ce stai așa tăcut? Par'că n'ai mâncat și n'ai beut astăzi. La această voce îmi venii în fire și bolborosii câteva cuvinte neînțelese.

Dar farmecul era rupt. Nu puteam cu nici un chip să omor pe acest om bun, care m'a ajutat la năcaz, și mi-a întins mâna sa cinstită, pe când aiții îmi dădeau cu: huideo!

Bine! pe el nu, dar de ce nu pe altul? Sacul, blăstămatul de sac, era tot acoala între picioarele domnului Donescu. Dacă nu-l iai pe acesta, caută altul la fel. Ajunsesem acasă la domnul Donescu.

Sării din brișcă și o luai razna peste livezi, mânat ca de sfârșitul unui biciu de foc. Liniștea mea era sfârșită și rătăcii două zile prin pădure fără a mă putea hodini. Când nu mai avui nici un gologan, mă așezai la pândă în marginea pădurei și așteptai, până când trecu o trăsură cu un domn cu geanta mare și în poală cu un săculeț la fel cu a domnului Donescu. În jurul

»De aceea, cel dintâiu punct din programul partidului este rezolvirea chestiei agrare. Ea nu va putea forma obiectul sesiunii din Iunie, când Camerele vor fi convocate câteva zile pentru proiecte urgente, dar va fi opera legislativă ce Camerele sunt chemate a realiza în sesiunea ordinară viitoare.

Prin urmare, se adeverește că noul parlament nu se va ocupa în sesiunea extraordinară care se deschide la 7 Iunie, decât cu câteva proiecte absolut indispensabile guvernului pentru regularea unor afaceri pendinte, cum și cu alegerea unei comisii parlamentare care să pregătească până la deschiderea sesiunii ordinare, proiectele relative la cele mai importante și urgente reforme în chestia țărănească.

Se știe că în această comisiune guvernul are intențiunea de a introduce și pe fruntașii opozițiunii cari vor intra în parlament.

Mai departe, iată în ce direcție anunță dl Costinescu că se vor îndreptă reformele guvernului.

»După rezolvirea problemei agrare cea dintâi grijă a guvernului liberal va fi să facă tot ce-i va stă în putință, pentru răspândirea instrucției la sate. Dorința noastră este ca toată țărâna să știe să citească.

Alegerile din Austria.

Ziua de ieri a fost ziua balotajelor în Austria. În Viena au fost 6 balotajii. Au reușit în două socialiștii creștini, în două socialiștii democrați și în două progresiștii. A produs senzație căderea socialistului creștin Schneider, față cu care a reușit socialistul democrat Forstner cu 35 voturi majoritate. În cersul al IX a fost ales baronul Hock față cu un socialist creștin.

În Baden (Austria de jos), unde a căzut Marchett la alegerile principale, a fost ales creștinul socialist Zeiner. În Praga (districtul Weinberg) a fost ales ministrul de comerț Forst. A fost ales și tânărul ceh Herold. În Eger a fost ales marele german Jaeger.

Au mai fost aleși radicalii cehi Klofaș și Baxa, ministrul C. F. Derschatta. Germanii au pierdut trei mari bărbați: Berenreuter, fost ministru de comerț, Löckert, care a fost referentul legii despre sufragiul universal și Eppinger. Au căzut de asemenea mulți dintre italieni, Malfatti șeful lor a reușit.

În Bucovina s'au întâmplat scene de tot penibile. După cum e informat »Pester Lloyd«, în

trăsuri trei servitori înarmați păziau banii stănului lor, un casier se vede care mergea să plătească muncitorii dela șosea.

Îndreptai carabina spre casier, dar în același moment unul dintre călăreți ajunse în dreptul armei mele și căzu cu capul zdrobit. Descărcai a doua țevă, dar călătorii erau acum departe, goniți de o frică nebună.

Alergai la mort, îl scotocii, și găsii în buzunarul lui numai un gologan de cinci parale.

Barbu era istovit. Mai zise cu voce slabă:

— Astfel este istoria mea, părinte. Dacă vei întâlni vreodată pe domnul Donescu, spune-i, că binefacerile lui m'au făcut de nu l-am omorât în seara aceea blăstămată. A plătit altul pentru el, iar noi suntem fiți.

— Acum, că mi-ai spus totul, faptul meu zise duhovnicul cu voce gravă, văd, că nu ești tocmai atât de rău, precum mă așteptam. Dacă crezi în bunătatea lui Dumnezeu, și te căiești de fapta ta, vei mai găsi trai înaintea lui. Să ne rugăm din fundul inimii pentru sufletul tău, căci D-zeul iertării nu vrea moartea păcătosului, ci îndreptarea lui.

Preotul ingenunchiă și se rugă încet cu credință și evlavie.

În același timp toate clopotele bisericilor învecinate chemau pe credincioși la »Inviere.«

Ce se petrecea atunci în sufletul ocașului? Fie cuvintele duhovnicului, fie reamintirea crimei săvârșite, țrevârșă o deosebită animație asupra

comuna Arbora a încercat un învățător să câștige pe partizanii naționalistului Dori Popoviciu pentru contracandidatul dr. Onciu, democrat. Nesuccesându-i acest lucru a descărcat mai multe focuri de revolver asupra alegătorilor, răbind patru persoane. Pe urmă a descărcat arma asupra sa, răbindu-se grav. Automobilul drului Onciu a fost zdrobit de alegătorii partidei contrare. Cunoaștem relațiunile încordate între naționaliștii și democrații români din Bucovina, dar la atâta nu ne-am așteptat.

Au fost aleși de toți până acuma (din alegerile de ieri sunt compute numai acelea, al căror rezultat a fost cunoscut până azi noapte la 1 oră și jumătate):

Social-democrați	83
Germani populari	24
Germani progresiști	18
Germani clericali	33
Germani agrarieni	22
Pangermani liberi	9
Partidul lui Schönerer	4
Socialiști-creștini	65
Cehi tineri	20
Cehi bătrâni	5
Cehi clericali	9
Cehi naționaliști, socialiști și radicali	10
Cehi agrarieni	27
Români naționaliști	3
Români democrați	1
Italieni clericali	10
Italieni liberali	2
Sloveni clericali	20
Sloveni liberali	4
Sloveni conservativi	2
Croați	8
Zioniști	2
Socialiști liberi	1
Poloni conservativi	28
Poloni democrați	24
Poloni populari	18
Ruteni democrați	24
Ruteni conservativi	16
De toate	482
Suma cercurilor	526
Rezultate necunoscute în	44 cerc.

O carte despre ovrei.

Veszprémy Kálmán, un tânăr scriitor din Dobrița, a scris o carte interesantă despre ovrei. El arată mai înainte de toate primejdia de care e amenințată Ungaria în urma marelui invaziuni a ovreilor galițieni.

feței sale până acum palidă și posomorită. Ochii săi străluceau, ca niște ochi de lup și cu incetul buzele sale se întinseră într'un zimbet fericit. Fără cea mai mică greutate Barbu se sculă și șeză în pat.

— Ai dreptate, părinte, ce vorbe frumoase mi-ai spus! zise el cu voce lină. Da, da, o lumină mare s'a făcut în capul meu. Ce bine mi e, nu mai sufer. Par'că m'am vindecat de ispravă.

Duhovnicul profitând de acest moment favorabil, ceti rugăciunile de iertare și împărțăși pe ocaș.

— Ce bună-i împărțășania asta, părinte, par'că îți varsă un sânge nou în vine. Dar de ce sună clopotele atât de duios?

— Ți-am mai spus-o, fiule, pentru că este noaptea Invierei. Toți ceice mor în noaptea aceasta sunt primiți în împărțășia cerului. Dar acum te las, fiule, în mâinile Celui de sus, iar eu mă duc să-mi văd de ceialaltă credincioși, cari mă așteaptă.

— Mai stai, părinte, zise ocașul palid de spaimă, nu mă lăsa singur, stai nișel că viu și eu.

Duhovnicul susținea capul lui Barbu, care căzu pe spate. Bunul preot îi pipăi pulsul, vieța încetase, el îi făcu semnul crucei pe față, îi închise ochii și gura și-l acoperi cu pătura.

Apoi luă sfânta cuminecătură și ieși din chilie murmurând. »Mulțumescu-ți ție, Doamne, că m'ai învrednicit să scap astăzi de focul gheenei un suflet plin de păcate...»

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri.

Arată apoi că în Europa întreagă la anul 1900 au fost 4.349.739 ovrei.

Din aceștia au fost în Ungaria 725.222, va să zică 16.7 proc. din numărul lor total.

Cum a crescut numărul lor în Ungaria se poate vedea din următorul tablou:

Din populația Ungariei au fost ovrei în anul

1850	2.79 proc.
1869	4.00 »
1900	9.94 »

În felul acesta a crescut numărul lor la 826.222 dela 368.525.

Dintre ei 30 proc. stau la orașe. În Budapesta sunt 167.974, va să zică 23.4 proc.

În ce privește intelectualitatea lor, din totalitatea elevilor sunt ovrei

în școlile comerciale	40 proc.
» » superioare de fete	30 »
» » medii	30 »

Și mai mare e procentul în școlile superioare. Anume:

medicina veterinară	60.00 proc.
facultatea de medicină	47.8 »
politehnică	44.23 »
farmacie	31.93 »
facultatea de drept	27.72 »

Asta luând țara întreagă.

Luând procentele din Budapesta numai, raportul e și mai favorabil. Anume:

la medicină	51.6 proc.
la politehnică	44.23 »
la fac. de drept	35.5 »
la farmacie	35.1 »

În slujbe administrative sunt puțini ovrei. Anume:

în slujbe de stat	4.4 proc.
» » la comitat	2.2 »
» » la orașe	4.5 »

Advocați sunt însă mulți. Astfel au fost, din totalul din țară, ovrei la

la 1900 34.2 proc.

Din anul 1890 până la 1900 numărul lor a crescut dela 918 la 1558, va să zică cu 68.6% pe când numărul total al advocaților în acest interval a crescut numai cu 7.2 perc.

Dintre doctori în 1900 au fost ovrei 48.2 proc. La societățile culturale ei se reprezintă cu 17.9 proc.

» » literare și artistice cu 22.6 »

Ca proprietari cu mai mult decât o mie jugăre au fost ovrei 1864 din 3836, va să zică 27.6 proc.; cu mai mult de 100 jugăre 5922 din 23.184 proprietari, va să zică 25.5 perc.

Comerțul întreg e în mâna lor.

O Palestină mai complectă nu există!

Nu se lasă.

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Budapesta, 24 Mai.

Dau înainte — cu silințele lor grele de-a împăca și capra și varza și pe ministru, și pe cei interesați. Nu se lasă...

Se svonește însă, că discuția va fi suspendată pentru a pune la ordinea zilei proiectele lui Kossuth. Nu pentru că ele ar avea mai mult noroc, ar trece mai neted, — dar este urgentă răfuiala cu croații.

Un moment de bună solie în vorbăria zilei de azi: prin graiul dlui Goldiș, partidul naționalist par'că anunță hotărârea sa de a lucra intensiv și democrat pe terenul social.

Ședința se deschide la orele 10.

Prezident I. Justh și Rakovszky.

Deputați naționaliști: Goldiș, Mrksici, Popovici, Pop, Maniu, Mușițchi, Hodza.

La ordinea zilei proiectul lui Darányi — continuare.

Bottik S.: Asta o spune verde: nu pe servitori îi îngreunează acest proiect, numit

»legea robilor«, ci numai și numai pe proprietari. Aceștia sunt greu amenințați. Situația lor devine aproape imposibilă, acuma după ridicarea uriașe a prețurilor muncii. (Este aprobat des). Marea jertfă ce ar trebui să aducă proprietarii se explică numai prin tradiționala lor iubire de patrie.

Cere pedepse mai aspre pentru servitori, fiindcă ei nu sunt în stare a întoarce daunele. El crede, că proiectul numai și numai spre binele servitorilor este făcut.

Cere măsuri mai aspre, preventive, în contra agitațiilor printre servitori.

Primește proiectul — și aplauze frumoase pentru cuvântarea lui scurtă dar spusă cu multă vervă.

Kuszka I.: În nădejdea modificărilor radicale, în cursul desbaterilor, primește proiectul, făcându-i aceeași critică ca toți.

Kelemen S.: Acum cu industrializarea și mercantilizarea agriculturii nu se mai pot menține vechile relații patriarhale.

Grevele trebuiesc oprite, în orice chip. Cele agronomice au efecte mult mai funeste decât cele industriale.

Nedreptăți, află și el, o grămadă, în proiect.

Patriotismul împreună cu prea multe jertfe, lui nu-i trebuie. Tratare mai bună față de servitori — atâta tot.

Primește proiectul.

Președ.: anunță — întrerupând discuția — că ministrul de interne, va da răspuns, mâine, la interpelețiile lui Vaida și Hodza, despre abuzurile în mai multe cercuri electorale.

Vorbirea lui V. Goldiș.

V. Goldiș: Din cuvântările de până acum este evident, că în proiect se cuprind mai multe părți rele decât bune.

Ține să stăruie asupra imputării ce a făcut Darányi deputaților democrați, că »ei nu au primit nici o încredințare dela servitori, să vorbească în numele lor«. Făcând abstracție dela faptul că nici pe Darányi nu l-a încredințat nime cu redactarea proiectului — concepția asta e primejdioasă din punctul de vedere al parlamentarismului. Mandatul deputaților, anume, nu îi leagă de cutare chestie și direcție, ca în trecut.

Ce este cu problemele cărora mesagiul regal le zice: »Foarte urgentă, și de ordin prim« ? (Mișcare).

Citează din Iászai Oszkár...

N. György: strigă neconținut: Cine răspunde pentru aceste defăimări?

Prezidentul: Liniște d-lor. Trebuie să fiu atent, ce va ajunge în jurnal.

V. Goldiș: Nu votează proiectul. Pentru asta nu trebuie să fie numit socialist, numai decât. Nu este de acord cu principiile religioase și sociale-morale ale socialismului. În celelalte mărturisește fără sfială, de a primi pe deplin axioma lui Saint-Simon: »fiecare să aibă răsplătă după măsura cu care ia parte la munca publică«. (sgomot, întreruperi).

Deslegarea marilor bunuri trebuie înlezniță, nu încătușată. (sgomot).

Voci: Să împărțim!

V. Goldiș: Nu prin capitalism, ci prin asociere trebuie favorizată industria. (Sgomot, întreruperi).

Prezidentul: Rog să veniți la chestie...

V. Goldiș: Ministrul voește să apere și mica industrie, dar așa cum plănuește...

Prezidentul: Inc'odată, rog să veniți la chestie. (Mișcare.)

V. Goldiș: Proiectul de față este un nou zid de apărare în jurul latifundiilor. Cu activitatea sa socială, guvernul nu va atinge bune scopuri politice.

Lengyel Z.: Nu veți mai putea purta de nas pe țaran! (Prezidentul sună, Nagy György aprobă.)

V. Goldiș: Ținta principală a proiectului, în realitate, nu-i altceva decât o măsură în contra grevei, o încătușare a celor săraci și obidiți. Servitorii sunt puși în mila stăpânului și a solgăbirăului... (Gălăgie frumușică.)

O voce: Și mai zi că nu ești socialist!

Prezidentul. Parlamentul acesta nu poate fi bănuț că nu apără interesele celor de jos.

V. Goldiș. Nu primește proiectul și pentru cele ce lipsesc din el.

Nu numai instrucția servitorilor dar și cultivarea sentimentului lor religios este împedecată prin sarcinile ce le impune proiectul.

Citează iarăș din Jászai. (Strigăte ironice la adresa autorului.)

Arată relele alcoolismului. Va reveni la ocazie. I-ar plăcea însă ca proiectul să se fi ocupat și în direcția asta.

Nu primește proiectul nici pentru discuția generală, nici pentru cea particulară.

Mezőssy Béla secretar de stat la ministerul de agricultură a vorbit trei pătrare de oră polemizând cu socialiștii încercând să arate tendințele lor antipatriotice și lăudând tendințele democratice ale guvernului. Proiectul de față nu împiedecă grevele particulare ci numai pe cele generale.

Mezőffy Vilmos respinge acuzele, că partidul lui ar fi contra tendințelor naționale ale statului. Pe timpul luptelor naționale și el a fost în tabăra naționaliștilor.

Ședința se ridică la orele 2.

Din România.

Candidații partidului conservator din Iași. Senat. Colegiul I. A. A. Bădărău și D. A. Grecianu.

Colegiul II. C. Meisner, I. V. Praja și Gh. Lascăr.

Camera. Colegiul I. Dr. Ilie Stroici, Ștefan Negruzzi, Petru Sion și N. Cananău.

Colegiul II. G. Șerban, Henri Șuțu, Gh. Tuduri, Eug. Melik, Gh. Botez, Lascăr Antoniu.

Colegiul Universitar. Petre Misir.

Din străinătate.

Rusia.

Deputați trași la răspundere. Guvernul a hotărât, ca pe baza datelor câștigate din prilejul perchezițiilor domiciliare la deputații socialiști, să tragă la răspundere înaintea justiției pe 36 deputați din stânga. Guvernul va pretinde dela dumă, ca să-i exchidă pe acești deputați până la pertractarea judecătorească.

Din camera finlandeză. Președinte al camerei a fost ales candidatul finlandezilor tineri avocatul Svinhufvud față cu candidatul finlandezilor bătrâni, care a întrunit

numai 58 de voturi. Vicepreședinți au fost aleși socialistul dr. Ursin și profesorul Palmen, amândoi candidați ai bătrânilor finlandezi.

Franța.

Scrisorile lui Montagnini. Scrisorile nunciului papal din Paris, cari au produs atâta senzație cu câteva luni mai înainte, au fost examinate de o comisiune a camerei, emisă spre acest scop.

S'a constatat, că lipsesc câteva scrisori, iar unele sunt traduse greșit. E de importanță una din scrisori, în urma căreia, fiind greșit tradusă, a fost compromisat Doumer, fostul președinte al camerei, întru cât lăsa să se înțeleagă, că el ar fi trimis rapoarte la Vatican (în chestia bisericilor din Franța) câtă vreme din scrisoarea originală reiese, că e vorba despre o referadă a lui Montagnini asupra lui Doumer.

Comisia a îndrumat pe referentul Bourelly, ca să facă pașii necesari în chestie la ministrul de justiție.

Persia.

In Teheran au apărut proclamațiuni antidinastice. Guvernorul din Laristan, un frate al șahului, șicanează semințiile nomade și recrutează trupe bine armate. În Tibrubru continuă tulburările. În Kersnarışac și Șiras domnește anarhie complectă. În Reșt revoluționarii au închis oficiile vamale și telegrafice.

Din Munții-Apuseni.

— Corespondență particulară a «Tribunei».

Un prim pretor șovinist. — Stări de asediu și lume întoarsă.

Vorba românului cu »Limbă dulce...« e par'că făcută anume pentru prim-pretorele șovinist din Roșia-montană, Incze Antal. Rar tip de funcționar, tipic al erei tipice șoviniste maghiare în tocmai după tipicul marilor maestri din Budapesta. Vorbele cu faptele se potrivesc la omul nostru, ca ochiul cu aiul. Amar ție român bătut de soarte dacă are de unde să te apuce, dacă-i cazi pe mână, că pe când scapi e vai de mama, care te-a născut. Amar ție române, dacă te încrezi vorbelor acestui om, care cu vorba te linge, cu fapta te frige. — Ne este în memoria tuturor, faptul ne mai auzit și de necrezut, cum un serman român din Mușca, suferind de amețeață a căzut ca mort în piața Roșiei. Servitorii comunali, sub cuvânt, că omul e beat, s'au pus să-i măsoare, cu ce le-a picat în mână, ca pe timpul lui Atila și Tuhutum, de barbară și sângeroasă aducere aminte.

Înzadar spuneau, cei ce-l cunoșteau, că omul e bolnav, nu știe, nu simte nimic, poți să-l omori, — înzadar, ploaie curgeau loviturile pe nenorocitul, de se adunase târgul. Și ca vârf al fărâdelegilor, iată că se arată și neprihănitul domn prim-pretor Incze Antal și — și el ia pe nenorocitul român la palme și pumni și ghiolduri însuș dlui, dl primpretor Incze Antal. Se înțelege, ura și veninul, ce le are în inimă față de ticălosul de valah, au trebuit să erumpă cu toată furia șovinistului apostol al ideii. În urmă, ca vârf al vârfului și culmea culmelor tuturor barbariilor din lumea aceasta și din ceealaltă, — românul, după ce s'a deșteptat și s'a plâns, că de ce i-au rupt oasele, lui îi ajunge nenorocul, că e bolnav, de cade fără simțire, pe câmp, în dric de drum, unde-l ajunge, — de ce l-au bătut? — În urmă românul a mai fost și închis și pedepsit cu o sută de coroane.

Recursul făcut la Kaiafa în contra Annei, nu știu, că ce rezultată a avut, nu știu, dar îmi închipui!

Când cu alegerea de deputat la Ighiu, noi ne-am înțeles de cu vreme, ca să învingem și la

primari și jurați încă le-am spus-o dela ochi și fără multă ceremonie, că ce cale are să fie pe vale.

Slujbașii comunali, ei vor fi știind, cum au ieșit din procesul disciplinar, ce le-a croit dl Incze Antal, — notarii au căpătat, fără nici o vină, câte un nas chilometric.

Sediul preturei e în Roșia, prim-pretorul ar vrea să se mute la Abrud, pentru că aci e centru, aci e locul întâlnirilor noastre.

»Ideea« și siguranța ei, cer aceasta strămutare, ca să poată controla și spiona, dl prim-pretor, — deși nouă nici prin gând nu ne trece, să ne pierdem vremea cu utopii, — nouă ne ajunge să ne ocupăm cu idei, ce se pot realiza.

De când cu răscoalele din România, în scumpii și dragii noștri stăpâni, a intrat frica și spaima. Aici în munți, de e asentase, hai jandarmi, de numai furnică; — de e târg de țeară, jandarmi cu suta; — de țin învățătorii conferență — tot așa.

Minunate informații va fi trimițând dl Incze Antal, superiorilor săi, despre starea sufletească a Moșilor!

Și lume întoarsă: Sunt mulți români, aici în munți, cari politicește nu văd mai departe de rădăcina nasului. Firea perversă și vicelană, fondul ideilor și tendințelor sufletești ale acestui tip tipic de funcționar șovinist, — nu le judecă, nu le apreciază după merit și cuviință, — nu sunt români cari se lasă momiți de vorbe și ei cred că harapul numai la aparență e negru. Adevărul însă e, că sunt un fel de harapi negri Doamne, ca funinginea, și pe din afară, și pe din lăuntru, încât numai străluce.

De aceea mi-se și întunecă, așa câte odată, când mă cuget, că ce și cum, — și-mi vine să grăiesc vorbe de să se cutremure și cerul, nu numai pământul. *Moșul de baștină.*

Sociale.

O scrisoare.

Drept replică la răspunsul injuriilor »Răvașului« contra dlui Sever Dan, suntem rugați să publicăm următoarele:

Dragă Sever, Cei doi fanfaroni din Cluj, excomunicați din societatea oamenilor cinstiți, răspund la articolul tău din »Tribuna«, luându-și un aer de superioritate care nu o au, fiindcă faptele lor altceva documentează, cu cuvinte cari numai un Frâncu și Dăianu le pot folosi. — Trebuia însă să știi și tu, că șarpele veninos dacă numai pe coadă îl calci, încearcă să muște, capul lui trebuie zdrobit, și fiindcă ai cu ce, nu te lăsa mușcat. — Bunacuviniță, care domniile aceștia nu o cunosc, și care pe tine te-a făcut până acum să pășești față de ei mai cu rezervă, pune-o acum la o parte, căci ei deja de mult au pierdut dreptul de a li-se răspunde cum la oameni cinstiți se cade!

Stelnițele vieții sociale din Cluj, îngrășate din sângele altora, stirpitate trebuiesc! Cavalerii inteligenți, cari duh de învrăjpire au semănat și l-au cultivat ani de-a rândul ca roada să fie cât de bogată — pentru ei, dușmani neîmpăcați a tot ce e bun și frumos trebuie excomunicați din societatea cinstită.

Piară și sămânța lor, și numele lor uitat să fie. Iscălesc și eu cele scrise de tine:

Cluj, 23 Maiu 1907.

Liviu I. Dan.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 24 Mai n. 1907.

— **Kossuth despre români.** Ieri s'a prezentat la ministrul Kossuth o deputațiune a partidului independent din Bihor, oferindu-i prezidenția de onoare. Kossuth văzând între delegați și niște români (Pallády și Klintok!), li-s'a adresat acestora cu următoarele cuvinte:

Românii de când sunt în Ungaria și-au păstrat naționalitatea și limba, trăind în frăție cu maghiarii. Au întâmpinat împreună toate intemperțiile timpurilor. Iar acum, când maghia-

rii se nizuiesc pentru ridicarea și propășirea poporului maghiar în aceeaș măsură se înterează și de poporul român. Așteaptă însă ca acesta să devină *maghiaro-român* (!?) și să trăiască în bună înțelegere cu maghiarii.

Ziarul »Magyarország« are pretenția a afirma, că aceste cuvinte ale lui Kossuth au produs bună impresie și bucurie între români. S'ar putea astfel!?

— **Episcopului dr. Hossu** i-se sduc laude din partea ziarului »Pester Lloyd« pentru că a însoțit pe emigranții de pe vaporul »Aitonia« dela Fiume până la Palermo, adresându-le vorbe de mângâiere și avertizându-i să și conserve patriotismul și să se înapoieze în patrie, îndatăce le va fi posibil. Din Palermo episcopul s'a înapoiat peste Fiume și Budapesta la Lugoș.

— **Curg fericirile pe biata țară.** Ziarele maghiare aduc știrea, că între alte fericiri ce i-se vor hărăzi țării cu prilejul jubileului încoronării este și numirea d-nei contesă Melinda Károlyi, soția fișpanului Aradului de »patolahölgy« — damă de curte.

Boldog vár a magyar!

— **Sinodul din Carloveț** a fost deschis ieri din partea patriarhului Brancovici.

— **Din Caransebeș** ni-se scrie: Înainte cu 5 ani societatea rom. de cântări din orașul acesta a oferit la Dumineca Tomei amatorilor de muzică un deliciu, dând opera »Trubadurul« lui Verdi.

Atunci un eveniment neplăcut a întrerupt mer-sul reprezentații, adevă stângerea lampelor electrice prin influința unui duh negru, țigănesc.

Ani de-a rândul corul acesta trăia un traiu amar în sbuciumări zadarnice și abia anul acesta sub conducerea bravului președinte dl Petru Borțun societatea numită a luat iarăș un avânt frumos, dând cum a raportat deja »Tribuna« la Dumineca Tomei opera Cavalleria rusticana a lui Mascagni cu succes strălucit.

Însă și aceasta petrecere a suferit și ea prin încetarea luminei electrice.

Pela 1/210 seara adevă, niște nemernici au tăiat un stâlp al electricității, aruncându-l în ieruga (canal) de aproape și punând astfel orașul întreg într'o întunecime egipteană.

Deoarece în noaptea aceasta nu s'a ivit în oraș nici un incident cu drept se poate afirma, că numai la îndemnul unui mizerabil răsbunător, dușman al corului caransebeșan s'a inscenat aceasta întrerupere caracteristică pentru lupta pătimasă ce bântuie între caransebeșeni.

Ce moravuri rușinoase!

Foile locale ating într'un mod neplăcut nouă acest eveniment. Una: »Caransebeser Wochenblatt« se face cu ocaziunea asta de răsul lumii. Vesteste adevă că totul a fost aranjat prin afurisiții de naționaliști, fiind prima cântăreață în opera amintită soția dlui deputat Burdia...

— **Logodnă.** Anunțăm cu plăcere, că har-nicul referent școlar dela consistorul din Caransebeș, dl dr. Dimitrie Cioloca, s'a logodit cu simpatica domnișoară Elena Loichiță din Jebeliu, fiica marelui proprietar Dănilă Loichiță.

Urăm toate fericirile.

— **Mormântul lui Arpad** s'a descoperit în urma cercetărilor de un pătrar de veac ale drului L. Wekerle. El s'ar află în Buda-veche, pe teritorul morii Victoria, unde se află ruinele unei biserici, pe care după Anonymus a zidit-o Sf. Ștefan de-asupra, ori lângă mormântul lui Arpad.

— **»Stejarul lui Horia«.** Faptul, că un abonat al ziarului nostru ne-a trimis frumoasa poezie »Stejarul lui Horia« pe care am publicat-o în numărul nostru de ieri e a regretatului Ioan Lăpădat, după cum a auzit-o dela un secelean denotă cât de mult a prins rădăcini în poporul nostru cultul lui Horia, și cum această poezie a trecut, așa zicând în domeniul poeziei populare.

— **Râul Drava** a esundat, cum nu s'a mai pomenit de 30 ani, după cum se telegrafiază din Eszék. Podurile din partea de jos a orașului stau sub apă. În mai multe case a intrat apa. Pericolul e și mai mare în comunele din fața orașului Eszék, Kisdárda și Jenőfalva, cari stau cu totul sub apă. Potopul amenință și podul de lângă Dárda dela drumul de fier.

— **Statuia lui Matia din Cluj** creapă mereu și amenință să se dărâme, după cum scrie un ziar din Cluj.

— **Protopopul Dalanu.** Omul acesta devine celebru. În urma declarației preoților săi publicată în »Tribuna« prin care s'au dat de gol laudele și fantaziile sale din »Răvașul« a început acum a tenta la onoarea preoților săi.

Prezentându-se înaintea Sfinției sale unul din preoții, care a dat declarația, l'a atacat cu următoarele cuvinte: »Ce cultură-i asta dela D-ta, ca subaltern — să dai declarație în contra mea, a superiorului D-tale? Te provoc să-ți retragi declarația, altcum înaintea mea nu mai ai omenie. Și eu îmi voiu răsbuna asupra tuturor, cari s'au resculat contra mea«.

La aceasta preotul a răspuns foarte înțelept: »Ce cultură-i aceea că mă ataci în casa D-tale, când eu cu D-ta nu am avut nimic, ci cu redactorul »Răvașului« care este P. Bariț tipograf și care a publicat neadevăruri în foaia sa! Pe el îl ia de scurt și nu pe mine care am spus adevărul, pe onoarea mea preotească, în urma unei provocări adresată mie — publice. Dacă așa mă primești, adio, Reverendisime placă și-ți răsbună. Și cu aceasta luându-și pălăria s'a dus înaintea fariseului.

La câteva zile a alergat la altă apucătură de vulpe vicelană. Prezentându-se înaintea d-sale unul din preoții care nu a putut subscrie provocarea deși a fost provocat pentru că, ocupat fiind nu s'a putut prezenta la locul destinat al convenirii, părintele Ilie l-a primit cu următoarele cuvinte videne: »Bine că ai venit. Am auzit din izvor sigur, că d-ta ești autorul corespondentelor »de lângă cetatea lui Gelu« pentru aceea nu te-ai declarat cu ceilalți provocați«.

»Nu sunt eu« a răspuns preotul. »Atunci aștept să te declari publice« i-a replicat Dedu »și să condamni procedura anonimului »Someșian«.

Vrednicul preot a răspuns: »Eu nu mă declar și nici nu-l voiu condamna, pentru că nu pot vorbi contra adevărului că atunci nu numai pe mine mă compromit ci întreg statul preotescc, și aceasta n'am făcut niciodată, nici în vârsta tinăriei, cu atât mai vărtos nu voiu face acum la bătrânețe«.

Acum Dedu nostru și bate capul după alte mijloace cu cari să-și poată scoate tileaga din toroiu. Dar îl asigur că nu va găsi.

— **Keckeméthy,** marele defraudant, despre care de mult n'au mai scris zărele de mult, zice-se, ar fi fost văzut de un detectiv în Constantinopol. Fiind însă cu un automobil Mercedes, când să-l prindă s'a făcut nevăzut. A devenit leghendar acest erou, pe care unii îl văd în America iar alții în Constantinopol și în Asia-mică.

— **Mlaștinile dela Ecsed,** dupăcum se telegrafiază din Sătmar, s'au aprins, fără să se știe din ce. Focul, în urma unui vânt mare s'a estins cu vehemență. Terenul de pe locul mlaștinilor, uscat câteva urme în jos, constă din plante acvatiche, din care cauză e foarte fructifer, dar în același timp se și aprinde ușor. Focul se estinde pe sub stratul de pământ și nu se poate împiedeca decât săpându-se șanțuri. Cu câțiva ani înainte a ars un teritoriu foarte mare. De astădată arde numai un teritoriu de 40—50 jugăre.

— **Linia ferată Făgăraș-Brașov.** Lucrările pentru construirea liniei ferate Făgăraș-Brașov se vor începe încurând. Linia are o lungime de 67,9 klm. și pornind dela stațiunea Făgăraș va atinge comunele Mândra, Șercaia, Vad, Șinca-veche. La comuna Șinca nouă (klm 28) linia părăsește valea râului Șercăița și trece prin tunel de 500 metri lungime; se îndreaptă apoi de-a lungul râului Homorod, trece în țara Bârsei, atinge comunele Vlădeni, Țanțari, Codlea și Ghimbav și ajunge în stațiunea Brașov-Bartolomei. Noua linie necesitează construirea de 174 poduri și trecătoare. Capitalul de construire s'a fixat la suma de 6,963.000 cor. Lucrările le-au luat în întreprindere firmele din Budapesta Max Schiffer și Mandel et Reves. Cu conducerea lucrărilor a fost însărcinat inginerul superior Sigismund Bonis.

— **Familia regală engleză,** voind să întâlnească și mai mult legăturile de prietenie cu familia domnitoare spaniolă, după cum se telegrafiază din Madrid, voiesc să petreacă de aci înainte o parte a fiecărui an în Spania. Spre scopul acesta se vor zidi două castele regești lângă Villa

Gracia. Planul celor două castele este deja terminat și contruirea lor se va începe deja, pentru că regele Alfons voiesc, ca în vara viitoare să poată locui în ele familia regelui Eduard.

— **D'ale grecilor.** O telegramă din Constantinopole anunță că după știrile primite de guvernul turcesc trei bande turcești de câte 80 până la 100 de oameni, au trecut pela Elasona pe teritoriul turcesc spre a persecuta populațiunea aromânească.

O altă știre anunță că comitagiile greci reuniți în satul Doliani (vilaetul Monastir) și în împrejurimi trimit mereu scrisori amenințătoare satelor bulgărești, invitându-le să treacă la patriarhat căci în caz contrar le va distruge.

— **În Vladivostok s'a produs în primul depou al magazinului cu iarbă de pușcă o explozie,** care a cauzat o paguba de 500 mii ruble. A fost dărâmat depoul și cazarma, iar o mulțime de cartușe și lăzi cu prav de pușcă au fost nimicite. Soldații, cari erau ocupați în depou, pleaseră numai cu câteva minute înainte de explozie.

— **Un nou și mare succes al dnei Veturia Triteanu.** Mult aplaudata noastră cântăreață, care în toamna și iarna trecută a știut să farmece atât de mult publicul cunoscător de muzică din București și Craiova, pe urmă pe cel din Sibiu, Arad și Budapesta, prin admirabila-i voce, predarea măiastră și temperamentul artistic al personalității sale, ne-a dat luni, în 20 Maiu st. n., un nou prilegiu de a o auzi și admira, de astădată într'un nou rol, în care numai acum a debutat, dar cu strălucit succes, în rolul de cântăreață dramatică. Reuniunea săsească de cântări »Hermannia« din Sibiu dă în est-an, ca în toți anii, o operă, »Mignon« de Ambrosie Thomas, la care — în lipsă de altă persoană potrivită din societatea săsească pentru rolul Filinei — a fost invitată d-na Triteanu ca să-și dea prețiosul concurs. O asemenea invitație, provenită dela un popor cu care întreținem bune relații sociale, care posedă o temeinică cultură muzicală și căruia tocmai pe acest teren avem multe de datorit, nu putea fi refuzată: d-na Triteanu a primit. Și foarte bine a făcut. Chiar și din punct de vedere național. Ne pare bine că conlocuitorii noștri germani știu și voiesc să aprecieze calitățile și talentele noastre. Aplauzele bine meritate ale sașilor ne cad nouă, românilor, tot atât de bine ca și d-nei Triteanu, căreia au fost adresate și fără îndoială se vor mai adresa, căci cunoscuta operă a compozitorului francez se va da cu totul de 6—8 ori, interesul publicului fiind afară din seamă mare. »Mignon« este una dintre cele mai succese opere ale lui Thomas, o creațiune, care de mulți ani s'a știut susține pe repertoriul teatrelor mari. Ate o muzică melodică și curgătoare, câteodată puțin sentimentală și dulceagă, dar care, cu toate că e mai mult ușoară, totuș prin accentele-i sincere și nobile, prin orchestrațiunea frumoasă, te mișcă, te impresionează mult. Dna Triteanu a jucat rolul Filinei, ființa cochetă și caprițioasă și totuș simpatică, cu mult temperament, mimica și gesturile ei au fost acelea ale unei artiste rutinate; vocea plăcută și flexibilă a știut să treacă cu ușurință și îndrăzneala aceea înăscută, pe care trebuie să o aibă o cântăreață de coloratură, peste greutățile cele mai mari. Succesul a fost desăvârșit. Celelalte roluri de frunte încă sunt în mâni foarte bune, corul și orchestra perfecte, — așa încât nu pot decât să recomand cu toată căldura publicului român din Sibiu cercetarea acestor reprezentațiuni.

— **Preot și învățător harnic.** Ni-se scrie: Comuna noastră gr. or. Iteu, protop. Orăzimar de aproape 34 ani a fost una dintre cele mai uitate și nefericite comune! Neavând nici preot în loc, nici învățător calificat. Cu un cuvânt, acest popor din Iteu, a fost cu totul lipsit de mângâiere sufletească! Pe lângă aceasta este situată în marginea dieceziei între diferite limbi și confesiuni!

Acum însă mulțumită Domnului și superiorilor noștri bisericești, mai vărtos Ilustrității Sale Dlui episcop al dieceziei Aradului Ioan I. Papp, pe cum și Magnificienței Sale Dlui vicar episcopesc V. Mangra, cari cași niște părinți sufletești, îngrijați de fii lor, — de când cerescul părinte s'a îndurat a-i pune la locul meritat, s'au îngrijit de 3 ani a ne mângâia în cele sufletești, cu bunul părinte neadormit Teodor Simoc, care cu sfaturile și exemplele lui premergătoare, ne-a adus la calea

adevărului. Căci lăcaș, pentru creșterea fiilor noștri, ne-a edificat destul de corespunzător legii.

Biserica asemenea e pe cale a se edifica în acest an.

Pe lângă toate acestea în acest an am fost fericiți, că ni-s'a trimis și învățător bine calificat în persoana dlui Arseniu Bogățan, care cu multă și neobosită osteneală pe lângă progresul făcut în școală cu băieții, în cele prescise de legea învățământului, s'a nizuț ziua și noaptea a deprinde în cele teatrale, 12 băieți și 8 fetițe de școală, pe cum și 16 adulți și 4 fete mari instruindu-i în acele științe frumoase, cu cari a doua zi de Paști în ziua sf. M. George, sara la 7 și jum. ore a jucat 2 piese »Ruga dela Chisetău« și »Nunta lui Pârjol«, până la 10 ore, apoi joc până în zori de zi. Cu un succes foarte reușit, încât oaspeții din 4 comune vecine, tinerii și bătrânii s'au depărtat cu zicala, că așa n'am mai văzut, poate cei de pe la oraș!

Cinste și laudă i-se cuvine dlui învățător A. Bogățan și imitare din partea mai multora. Iteu (Lüki) 3/16 Maiu 1907. Un poporan.

— **Grevă pentru oglinzi.** Femeile aplicate în tipografia de stat din Londra se pregătesc să facă grevă. La aceasta le-a îndemnat un motiv, care numai pe fiicele Evei le supără. Anume superiorii tipografiei — cari bine înțeles sunt bărbați — văzând că colegile lor mai mult își fac de lucru cu oglinzile, decât se interesează de treabă, au dat un ucuz în virtutea căruia femeile sunt oprite a mai duce oglinzi în atelier. Coconeale după aceasta au ținut o adunare, în care au protestat energic încontra șicanării distracției lor și au hotărât că sunt gata a face orice pentru oglinzi. În chestie s'a amestecat și un ziarist, care a interviewat pe una dintre ele, în cauza aceasta. A primit răspunsul următor: »Oficiantele de stat engleze trebuie ca să dea exemplu și altora prin purtare și îmbrăcăminte, dar acum cum să știm noi că ni-s'a desfăcut părul, ori că nu ne stau bine veșmintele dacă nu avem oglinzi. Noi vrem să ni-se dea voie și pe mai departe să purtăm oglinzi, iar dacă superiorii noștri nu vor retrage ordinațiunea — vom intra în grevă«.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1'20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui Vilmos B. Debreczen.

— **Anunț.** Un tinăr absolut de 4 cursuri de pedagogie, care posedă perfect limba rom. și maghiară își caută imediat aplicare în vre-o cancelarie ori pe alte terene de orice natură.

Cei interesați vor primi deslușiri mai detaliate dela redacția ziarului »Tribuna«.

Sunt puține dame, cari n'au să mulțumească veciuica lor frumuseță fața moale și curată, cremei de viorea alui Balla, ce în trei luni seceră cele mai admirabile rezultate. Sute, mii și mii, de epistole de recunoștință. Prețul unui borcan 1 cor. Deslușiri între inserate.

Contra tusei, petelor de ficat și respirație grea cel mai sigur medicament e sirupul de munte pentru piept a farmacistului Balla. Efect sigur, recomandat de medici. Descrierea adevărată între inserate.

— **Nu știe ce e spre binele lui,** cel-ce spre îngrijire mustăților folosește tot felul de unsori. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustăților, ce le întărește și le îndesă este numai vestita unsoare de mustăți de Hajduság (Hajdusági bajuszpedró,) inventată de Grósz Nagy-Ferencz farmacist în Debreczen. — 3 șcatule 2 cor. 50 fil., trimise rauco cu rambursă.

— **Medicină sigură contra officei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismuridică palate, medicul face medicini, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de fag a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Pentru o întregă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Poftiți și cereți muștră. Excluziva măgazină a fabricii de pănură Leichner és Fleischer în Arad, Szabadság-tér 17.

Felurimi.

Poetul înșelat. Într-una din diminețile frumoase ale primăverii, un poet bine văzut în cercurile literale din Paris, făcând o plimbare până la marginea șoselei. Mergând încet și gânditor se trezi la marginea ei. Obosit de drum, păși spre o bancă așezată sub un plop stufos. Era cam pe la ceasurile șapte, când soarele de abia trimetea prin deșisul ramurilor dulcele lui raze de viață, era tocmai timpul, când oamenii din sat alergau cu avutul lor în toate părțile orașului, a-și afla pâinea de toate zilele; era tocmai în amurgul zilei. Iată un om se apropie, de el salut și pleacă înainte. Poetul crezând că lui i-s'a adresat acest salut îi răspunde cu respect. Nu trecu mult și un altul de asemenea salută, dar de astădată poatul răspunzându-i își zice în sine: »ăsta nu-i lucru curat, credeam că sunt cunoscut numai în cercurile literale din Paris, dar acum văd că mă cunosc și cei din împrejurul lui. În fine, o femeie încet și cu evlavie se apropie spre acel loc și drept în fața poetului cade în genunchi. Poetul crezând că lui i-se aduce această mare onoare, se scoală, se duce la femeie, încearcă s'o ridice zicându-i: »Femeie scoală, nu merit așa mare onoare!« Dar, bietul poet, ridicându-și ochii spre copac, spre mirarea lui văzu icoana Maicei Domnului.

Horia Pipoș.

Ultime informațiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Budapesta, 24 Maiu 1907.

Apponyi la Viena. Ministrul cultelor și instrucțiunii contele Apponyi a prezentat azi Majestății Sale regelui proiectele școlare spre sancționare.

Criza croată a intrat într-o nouă fază. Banul Pejacevici, sosit ieri în Budapesta, a avut azi o întrevvedere de 1 oră cu ministrul Wekerle, propunându-i un compromis, pe baza căruia probabil va urma aplanarea conflictului. Pertractările vor continua mâne.

Sărbările jubilar. Din incidentul jubileului încoronării nu va avea loc bal de curte. Regele va sosi la Budapesta împreună cu prințul de coroană și cu toți arhiducii.

Chestia Brancovici. Ziarul »Magyarország« afirmă, că patriarhul Brancovici ar fi făcut învoială cu toți episcopii, cari actualmente se află în Carloveț cu prilejul sinodului, ca nici unul să nu primească postul de administrator pentru cazul, când el ar fi destituit. »Zastava« susține că din cele 5 mii de semnături de aderență față de Brancovici, 3 mii sunt false.

»Lucafărul« împrorocuat. Impotriva »Lucafărului« s'a intentat proces de presă anul trecut pentru publicarea biografiei lui Papiu Ilarian, însoțită de un comentariu. Forul întâiu și al doilea a respins acuza, Curia însă a osândit pe editorul »Lucafărului« la 15 zile închisoare.

Alegerile din Austria. Din 410 cercuri se știu deja rezultatele la 408. Partidele mai numeroase sunt următoarele:

Socialdemocrații	—	82
Socialiștii creștini	—	66
Clericali centrali	—	31
Poporali germani	—	25
Progresiști germani	—	24
Cehi tineri	—	22
Cehi agrarieni	—	33
Germani agrarieni	—	18

In Bucovina din 14 cercuri români au câștigat 5, iar rutenii, de asemenea 5. In 3 cercuri au reușit liberalii.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 21 Mai 1907

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	9.22—9.23
Secară pe Aprilie 1907	7.66—7.97
Ovăs pe 1907	6.91—6.92
Cucuruz pe Maiu 1907	5.94—5.95
Grâu pe Octomb. 1907	9.66—9.67

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	8.09—8.10
Secară pe Aprilie 1907	7.79—7.80
Ovăs pe Aprilie 1907	6.85—6.86
Cucuruz pe 1907	5.80—5.81
Grâu pe Octomb. 1907	9.33—9.34

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se află de vânzare la institutul tipografic *Minerva*, București, Bulevardul Academiei următoarele cărți :

1. »Prin Bulgaria la Constantinopol« de N. Iorga, prețul lei 2.50.
2. »La Noi în Vișoara« de M. Sadoveanu, prețul lei 2.—
3. »Vulturii«, schițe și nuvele de I. A. Bassarabescu, lei 1.50.
4. »La Șezătoare«, povești și snoave de Virgil Caravan, prețul lei 1.50.
5. »Chinușii«, nuvele și schițe din viața de port de N. Dunăreanu, prețul lei 1.50.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

In „Grădina Mikádó“

≡ a s t ä z i ≡

Sâmbătă seara dela oarele 8 până la 11

aranjează

mare concert-instrumental

orchestra reg. 33 de infanterie.

Antre 30 fil.

Antre 30 fil.

In pauză

cinematograf

cu program nou.

Mă îngrijesc de mâncări și beuturi bune, precum și de cafeena.

Cu stimă:

Szűsz Mór.

Dacă vrei să cumperi ghete bune și țititoare

de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Gzernóczky Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comandă după măsură se fac prompt și ieftin

Deschiderea berăriei „Crucea Mică“

Aduc la cunoștința onor. public, că în hotelul »Crucea-Albă« în partea dinspre str. Deák Ferenc, am deschis un nou local de berărie, cu intrare imediată din stradă. Unde vind

bera de Curte

a »Primei berării maghiare pe acții din Kőbánya«, paharul cu 16 fil., halba cu 24 fil., totdeauna proaspătă.

Pentru a se transporta la case, am introdus halbe familiare de 2, 4 și 6 litre, care se trimit acasă la comandă fără o taxă specială.

Pentru ceace solicit părtinirea on. public.

Cu stimă: **Braun Gusztáv**,
hoteller.

Ciorapi!
Cămăși matroz!
Sokne, mănuși de mătăasă
ață, în calitate cea mai
bună, asortiment bogat.

Prețuri absolut ficse!

Bársony Andor

mare prăvălie de ciorapi

Arad, piața Libertății nr. 17.

SPECIALIST!

Constantin Georgevici

croitor de haine preoțești

VERSEC, strada Gödör nr. 22.

Recomandă în atențiunea binevoitoare a clerului pregătirea a lor

totfelul de haine preoțești

pe lângă prețuri favorabile

și serviciu prompt.

La comande se cere trimiterea unei ordi dui întrebuintate.

Atelier

technic și medical de dinți.

Am onoare a avisă pe St. public, că în Arad, József főherceg-ut nr. 1 am deschis

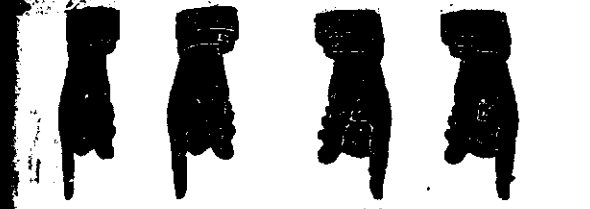
un atelier

technic și medical de dinți,

unde săvârșesc tot felul de operațiuni în branșă .. aceasta cu punctualitate și prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

VAJDA BENŐ.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

**Pomadă de mustață
DE HAJDUSÁG!**

Mustața e frumoasă
dacă întrebuințezi,

pomada Hajduság,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fill. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor

Balzamal reșesc

contra podagrei și a reumei, recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fill. 3 sticle 6 cor. 65 fill. pe lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FAY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am inventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de până acum pentru înfrumusețarea feței sunt stricăcioase, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medicament nestricăcios. Nu conține mercurul, prin urmare:

Crema Fáy e unica nestricăcioasă contra pistruilor, jubriților și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peelingul și ori ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbârciturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel nu e stricăcioasă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține unsoare și suplinește bine poudra.

Un borcan de CREMA FAY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele săpunilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de-șchisă nrul 8, rosie nrul 12 și roșie închisă nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la numerul. Aceste alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără să observe însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a pistruilor efect admirabil, căci îndată redă feței culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fill. Săpun de săpun pentru această apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori blond, brun și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndecajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a astmei.) — Iarna îndecajuns pe vremea, când e noros mulți suferă din tuse, respirare nereșecată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale îl istonesc pe om în un minut, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, etc. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează Picturile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fill.

Menorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână depună însănatășare chiar și la morburile vechi. Mare discreție, ce din afară cu inscripție «Colonialce». Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fill.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate periodică, la dureri ascunse și la răceli de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând ginginele cu ele, durerile de dinți provenite din ori ce cauză, ncteează la moment. O sticlă 20 de fill.

FARMACIA

GROSZ NAGY FERENCZ

DEBRECZEN.

Comandele pentru liferarea se face cu reintoarcerea poștei în întregă țara.

Jfj. Szöke Ferencz

Intreprindere de țiglarie și placă.

Szeged, Petöfi Sándor-sugár-ut 83.

Aduc cu onoare la cunoștința on. public și a proprietarilor de casă, că în Petöfi Sándor-sugár-ut nr 38, am deschis

CANCELARIE:

de întreprindere de țiglarie.

Toate lucrările de branșa aceasta: acoperirea caselor noi, reparații cu alt material, reparațiile acoperișelor stricate, le executăm punctual.

Cea mai mare întreprindere de felul acesta pe Alföld.

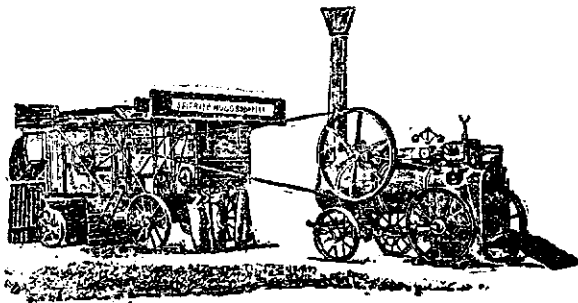
Planuri, oferte și modele, la dorință se trimit gratuit.

Cu stimă!

Jfj. Szöke Ferencz, interprenor.

Telefon 615.

Telefon 615.

Provisiuni de mașini cu vapor

LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

in formă întrebuințată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătire foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Aruncă în foc gulerile și mangetile

întrebuințate și cumpără numai cele făcute

din celuloid, ce în privința calității și a crutării sunt in-

dispensabile pentru fiecare domn. In toată vremea mare asortiment de modele de ră-

mășițe din celuloid albe și colorate, — și cataloage trimit gratuit. — Cu stimă:

Lauritz Ferencz

pregătitor de gulere și mangete din celuloid

Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

„Laboratoire Cosmetique Matild“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticei,

mai folositor e decât ori și ce altele siru-

pul de brad Castillio. Alină tusa, în-

cetează asudările de peste noapte, paten-

tează apetitul bolnavului, încetează scui-

parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor.

40 fil. In casuri de tot grave și pilulile „Guajacolin“ o

cutie 4 cor.

Pentru anemici, femei în galbi-

nare, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor,

căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare ca-

pul slabilor, cari doresc că se îngrase și în-

tărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dlul Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-Cséke.

On. Die! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta siripul Hypophosphat, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele Dvoastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beus.

Fără mercuriu și plumb! Nestricăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delături pistru, petele de ficat, so întrebuințezi

CREMA-ALIFIA- 1 coroață.

SAPUNUL 80 cor. 60 f.

PUDRA 80 fileri.

1 coroață.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de

stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrise nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuin-

tând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba franceză sau germană.

Se capătă

la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906. 6 Maiu		ACTIV	1907. 28 Aprilie 5 Maiu		
104355562	}	73848062 Reserva metalică Aur . . .	80413771	114141962	114008771
1845613		30507500 „ Trate Aur . . .	33595000	1469420	1582025
58184045	}	Argint și diverse monete . . .		79429100	78159598
25470607		Portofoliu Român și Străin . . .		29711303	29396037
11999876	}	*) Impr. contra ef. publice . . .	10520900	11999924	11999840
14896734		„ „ „ „ in cont curent . . .	18875137	15931570	15871054
2910324	}	Fonduri publice . . .		3265121	3259121
5770058		Efectele fondului de rezervă . . .		5873362	5873778
602505	}	„ „ „ amortisarea imob. și material		639581	639962
629659		Imobili . . .		645429	656563
81935654	}	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .		102395067	101944567
—		Cheltueli de Administrațiune . . .		70000	70000
11259106	}	Deposite libere . . .		14891736	17738211
18082726		„ „ & provizoriu . . .		22662322	20684997
337942467	}	Compturi curniți . . .		403125897	401884434
12000000		Compturi de valori . . .		12000000	12000000
21284642	}	Capital . . .		22826193	22971453
3158004		Fond de rezervă . . .		3373692	3404192
218613770	}	Fondul amortisării imobilelor și material . . .		261329500	260291580
—		Bilete de Bancă în circulațiune . . .		—	—
950399	}	Profituri și perderi . . .		1131445	1202642
81935652		Dobânzi și beneficii diverse . . .		102395067	101944567
—	}	Deposite de retras . . .		70000	70000
—		„ „ „ & provizoriu . . .		—	—
337942467	}	Compturi curinți . . .		403125897	401884434
—		Compturi de valori . . .		—	—

Scomptul 1/6 *) Dobânda 5 %

Fabrica lui
Luca K. Alexievitch
pregătitor de haine preotești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu felul de recvizite și haine preotești de brăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătășă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântul lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Legătoare de ciorapi

ARAD

Andrássy-tér nr. 20.

(Palatul Fischer Eliz).

Stă la dispoziția p. t. publicului

Astma

suferinzii de respirație grea cari nu pot dormi și să se culce, căci se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări sau munți, căci le stă respirația, cari sufăr de batere de inimă, abea putând suferi căldura, pentru aceia adevărata mântuire vine dela praful Astma pregătit de dr. Némethy. La comandă se recere și etatea.

Un borcan 5 cor. La boale învechite, borcan duplu 9 cor.

Se poate căpăta numai în farmacia

Balla Sándor

Hódmezővásárhely.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din Radnai-ut 22 (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

TIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovarne în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și eșecutarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

Unica farbă orientală de păr

nesticăcioasă în culoare

blondă, neagră și brunetă.

Unica alifie de farbă pentru păr nesticăcioasă, ne întrecută, pregătită din substanțe naturale de plante, care dă părului o culoare naturală și nimeni nu poate presupune, că părul e fărbit. Mii și mii de succese dovedite. — Alifie de un efect admirabil de Arabie. Folosința-i este ușoară.

O sticlă pentru bărbați 6 cor.

O „ „ dame 10 „

Se află în orice culoare după plac. La fiecare sticlă se alătură un avis de folosința. Părul astfel colorat se poate spăla și cu leșie fără să-și peardă culoarea.

POTESTAS.

Ecstras de urzică. Garantat pe cale legală Nr. 15688. Faceți încercare numai cu o sticlă și vă veți convinge că are un efect neîntrecut, nu vor mai fi slăbiciuni de forță visilă, răceală, gută, reumă ș. a. alină imediat ori ce durere. — Prețul unei sticle 2.40 cor., 3 sticle porto franco 7.20 cor.

La comande să ve provocați la ziarul „Tribuna“.

Deposit general:

Drogheria „Rákóczi“

Budapest, VIII., József-körut 32. Tr

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI		FOI PERIODICE
INVITĂRI BILETE DE LOGODNĂ <small>după dorință și în culori</small> BILANȚURI ANUNȚURI FUNEBRALE	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> ● Tot felul de lucrări tipografice ● </div> <p style="margin: 5px 0;"><i>atingătoare de această branșă</i></p>	PROGRAME BILETE DE CUNUNIE <small>dupa dorinta și în culori</small> ADRESE BILETE DE ÎNTRARE
<div style="border: 2px solid black; padding: 10px; display: inline-block;"> <h1 style="margin: 0;">„TRIBUNA“</h1> <h2 style="margin: 0;">ARAD</h2> <p style="margin: 0;"><i>Str. Deák Ferencz nr. 20</i></p> </div>		
PREȚ-CURRENTURI <small>în colțee limbă</small> NOTE STATUTE • LIBELE CIRCULARE	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> ● Diferite tipărituri pentru bănci ● </div>	CĂRȚI DE VISITĂ <small>diferite formate</small> MENU PLICURI CU FIRMA OBLIGAȚIUNI
<p>Comandele primite să efectuese prompt și consciincios.</p>		
CĂRȚI în COMISIUNI	<i>Prețuri moderate!</i>	EDITURĂ PROPRIE

Eu am fost urâtă!

O fată română de tot frumoasă povestește, care altcum avea o înfățișare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de leacuri de înfrumusețare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurătenile feței, încât ear a fost acolo unde a început.

Era aproape să dispereze. Inșă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grăi; și a recunoscut-o, că e prietină vechie de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru acea n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc începu a o întreba, ea prin ce a devenit atât de frumoasă ca roză la față.

Prietena i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia coloarea frumoasă a feței am să o mulțămesc numai CREMEI IBOLYKA (viorea) alui BALLA. Am văzut între anunțuri atât de des crema aceasta deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de Cremă viorea veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

Deja după câteva zile a observat o înbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se răriră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ear de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietinelor dânei, dacă ceva necurățenie li urăștețte fața și dacă vor, să aibă coloare vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul fiecăreia este câte 1 coroa. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fil. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui Balla Sándor în H-M-Vásárhely, Kossuth-tér 3 și nicăiri într'alt loc

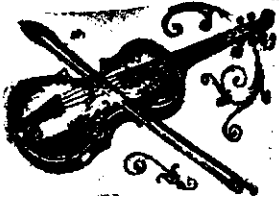
Șă băgăm seamă la numele „Viorea“ (Ibolyka) care este scutit de lege.

Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fil. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

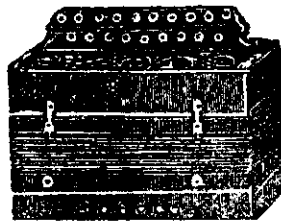
Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale
SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune violine, celo, gurdune, braci (violina secund) și strune și mai departe clarinete, harmonice.

Reparări se efeptuesc artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

Iăcătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

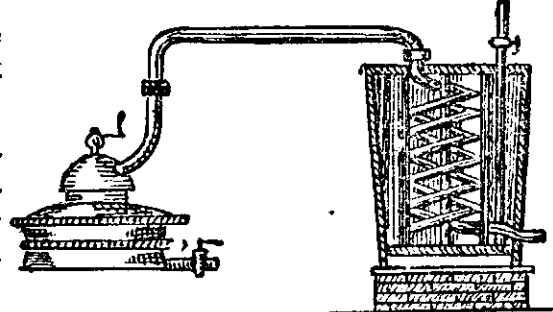
Pregătește din fier bine bătut: grilage la fluvii, — trepte, balcoane, și pentru bănci. —

Primește spre efeptuire ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, eșitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scâlzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt
căldările

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu. Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperi. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ea să pot satisface momentan comande mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustritate.

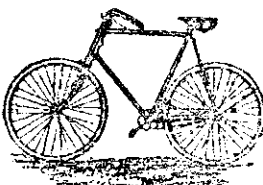
MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-tér (pala-tul dr Gold-schmiedt)

Au **biciclete** cele mai bine sosite fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este isvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat. **mașini de cusut SNER** și mașini pentru măiestri. În atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de bransa această și anume: **puși**, mașini grăitoare, mașini de brodat, ustensiliile artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cere și solviri în rate.

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Bihor și Silágy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef

pregătito de lumini de ceară
NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațianile sale de lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucată 4-80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici, albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2-40 Cor. secunda 1-80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserici. Klgr. 96 fil. — Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă o esecut prompt, pachetare nu se cnpută și dela 5 Klgr. în sus expediția e francată.

Miere și ciară galbină cumpăr pe lângă prețurile cele mai mari.